



**OFITERUL ȘI PROFESORUL MIRCEA TOMESCU
– REPERE PERSONALE ȘI PROFESIONALE**

**MIRCEA TOMESCU – OFFICER AND TEACHER
– PERSONAL AND PROFESSIONAL LANDMARKS**

General-maior (r) prof. univ. dr. Gheorghe CALOPĂREANU*
Colonel prof. univ. dr. Filofteia REPEZ**

Rezumat: *Mircea Tomescu, absolvent al Școlii Superioare de Război în anul 1930, promoția a 36-a, a fost unul dintre cei mai de seamă gânditori militari ai perioadei interbelice. S-a remarcat în activitatea profesională printr-o serie de calități: inteligență vie, modestie, conduită exemplară, perseverență, capabil și de nădejde etc. Calitățile sale de educator au fost apreciate atât de cei cărora le preda cât și de colegii săi profesori. Calitățile sale de scriitor militar dovedite prin lucrările științifice în care sunt abordate subiecte interesante, precum raporturile dintre știința militară și doctrina militară, sistemul de conducere militară, războiul de coaliție, sunt apreciate în continuare,*

În anul 2019, sau împlinit 120 de ani de la nașterea sa; este una dintre ocaziile care ne dau posibilitatea să-l omagiem și să-l menținem treaz în conștiința celor care și-au desăvârșit pregătirea profesională la Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București. Tocmai de aceea prin acest demers științific vom evidenția pe lângă câteva aspecte biografice, aspecte din activitatea profesională și din lucrările sale reprezentative.

Cuvinte cheie: *Mircea Tomescu, date personale, activitate profesională, lucrări reprezentative, apreciere*

Abstract: *Mircea Tomescu, a graduate of the Superior War School in 1930, the 36th class of alumni, was one of the most important military thinkers of the interwar period. He was a remarkable figure in his professional activity due to a series of qualities: vivid intelligence, modesty, exemplary behaviour,*

* Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, geocal81@yahoo.com.

** Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, filofteiarepez@yahoo.com.



perseverance, competence and trustworthiness, etc. His pedagogical qualities were appreciated by both those whom he taught and his fellow teachers. His qualities as a military writer proved by scientific papers in which interesting topics were approached, such as the relationship between military science and military doctrine, the military leadership system, the coalition war, are still well-regarded nowadays.

In 2019 there were 120 years since his birth; this was one of the occasions that gave us the opportunity to bring our tribute to him by keeping his figure alive in the consciousness of those who have completed their professional training at "Carol I" National Defense University in Bucharest. That is why, within this scientific article, we are going to highlight some biographical and professional activity landmarks and representative papers of Mircea Tomescu.

Keywords: *Mircea Tomescu, personal data, professional activity, representative papers, tribute.*



Foto nr.1: Mircea Tomescu

Date biografice

Mircea Tomescu (foto nr.1¹) s-a născut la data de 2 iunie 1899, în localitatea Broscari, plasa Ocolu, județul Mehedinți, fiul lui Gheorghe și al Mariei, de religie ortodox. Provenea dintr-o familie de plugari săraci. Conform Memoriului original, a absolvit opt clase liceale.

S-a căsătorit la 5 iunie 1938, cu doamna Rodica Munteanu, de care, ulterior, a divorțat. Nu a avut copii; nu a avut avere personală.

Aspecte din activitatea profesională

Tot din Memoriul Original reținem următoarele:

În perioada 1 noiembrie 1919 - 1 iulie 1921, a urmat Școala Militară de Cavalerie, fiind elev în anul I, elev caporal (1 martie 1920), elev sergent

¹ Din Memoriul original, numărul și denumirea fondului 3042, lit. T, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București.



(1 iulie 1920) și apoi avansat la gradul de sublocotenent (10 mai 1921). Pe timpul studiilor, se distinge ca un elev conștiincios, responsabil și pasionat de ceea ce face. Pentru a exemplifica prezentăm în continuare rezultatele finale ale elevului plutonier major Mircea Tomescu din anul școlar II de studii (1920-1921), înscrise în Fișa Calificativă nr.21 (foto nr.2²). La sfârșitul anului școlar a fost declarat promovat și clasificat primul din 26 de elevi.

Numele cursurilor	Cultura militară generală și specială														Observații				
	Limba română	Franceză	Germană	Engleză și turcă	Constituții, istorie și geografie	Artă și muzică	Armată și armament	Coșmar și lege	Teorie și tactică	Cooperare	Fortificație	Pentru plotonier	Aviație	Generală		Arme servizabililor			
Med. part. an. I.	70	9	9	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	Promovat și clasificat primul din 26.
Med. part. an. II.	70	7	70	9	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	
Media de urmare																			
Media examenului																			
Med. gen. de absol.																			

La sfârșitul anului a fost declarat: Promovat și clasificat I-iv din 26.

Aprecierea comandantului de escadron:
 Se prezintă l. bine. Iruta exemplară. Sănătos și foarte rezistent. Educație militară dezvoltată. La seară foarte dezvoltată, are un prea frumos ritm și decitate ferăstrăie la plot. major și art. deșeză au avut pentru de conștință lui exemplară, de dezvoltamentul lui și de o mare pasiune pentru cariera militară. Intel. foarte bine și are multe cunoștințe de sa. Conștință la perfecție practică regulamentelor și instrucției specialilor. Are și frumoase cunoștințe generale. Sublocot. Tomescu Mircea, clasificat I-iv este un element cu prețioase calități militare și am convingerea că va reuși să avanseze în cariera strălucită.

Aprecierea școlii:
 un excelent element, care va fi de mare folos armatei. Frumose calități și care este înzestrat în dreptul său să aspire în cariera sa, la cele mai frumoase rezultate.

Comand. Școlilor Mil. de Cavalerie
 Colonel/șef/ Comaressu

Foto nr.2: Rezultatele obținute de elevul plutonier major Mircea Tomescu în anul școlar 1920-1921

A fost avansat la gradul de locotenent la data de 1 iulie 1921. Primește repartitia la Regimentul 10 Roșiori și se prezintă la această unitate la data de 7 august 1921. Activitatea desfășurată în cadrul acestui regiment a fost apreciată în mod remarcabil de către superiorii săi. Exemplificăm, prezentând din Foaia Calificativă pe perioada 1 noiembrie 1922 - 31 octombrie 1923, câteva aspecte din notarea întocmită de comandantul Regimentului 10 Roșiori: „Devotat cu totul serviciului, muncește cu spor și rațional de la simplu la compus. (...) Are o cultură generală deja foarte înaintată ceea ce îi permite a aborda orice chestiune cu o mare ușurință”.

² Ibidem, p. 5.



Din notarea comandantului Brigăzii I Roșiori reținem următoarele: „Sublocotenentul Tomescu este nu numai fala Regimentului 10 Roșiori, dar și a generației tinere. Ofițer ireproșabil sub toate raporturile: conștiincios din convingere; inteligent, pornit spre tot ce este bine și frumos; cultură generală intensă, pentru care nu pot decât să-i aduc laude. Într'un cuvânt, este perla cavaleriei (...) Sublocotenentul are stofa unui briliant ofițer de cavalerie. Ar trebui intervenit să fie trimis la Saumur³, pentru a dovedi odată mai mult, că Țara noastră posedă elemente de valoare”⁴.

Din toamna anului 1923, a fost trimis la Școala Specială de Cavalerie de la Târgoviște făcând parte din promoția 39-a, absolvind primul din 50. Din Foaia Personală întocmită sublocotenentului Mircea Tomescu din Regimentul 10 Roșiori pe anul școlar 1923 - 1924, am reținut câteva aprecieri ale comandantului acestei școli colonelul Constantin Bălăcescu: „Mircea Tomescu este inteligent și cu o judecată sănătoasă. Caracter frumos. Este un ofițer foarte capabil și cu frumoase însușiri atât de instructor cât și de comandant (...) este un ofițer de nădejde, căruia toate drumurile îi sunt deschise”; din aprecierea generalul Gheorghe Moruzi, comandantului Școlii de Cavalerie am reținut că era un „ofițer eminent din toate punctele de vedere, care va aduce servicii reale oștirii și chemat să facă o carieră strălucită”⁵.

După absolvirea cursurilor acestei școli, și-a continuat activitatea la Regimentul 10 Roșiori. Ulterior, în perioada 1924-1926, a urmat cursurile de perfecționare în cadrul Școlii Speciale de Cavalerie, unde s-a achitat în mod elogios de toate sarcinile încredințate. Aici a mai fost însărcinat ca ofițer cu biblioteca școlii și ajutor de profesor la cursul de armanent și muniții la elevii pentru ofițerii activi și de rezervă. Se remarcă prin calitățile de călăreț, apreciate laudativ de Directorul de călării al acestei școli (foto nr.3⁶):

³ Este vorba de prestigioasa Școală de Cavalerie de la Saumur (Franța), ale cărei rădăcini coboară în timp până în secolul al XVII-lea, care a oferit elevilor săi o pregătire ecvestră, militară, generală și științifică corespunzătoare unui ofițer sau subofițer de cavalerie și ulterior de cavalerie blindată.

⁴ Memoriul original, numărul și denumirea fondului 3042, lt.col, lit. T, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București, p. 9.

⁵ Ibidem, p. 10.

⁶ Ibidem, p. 12.

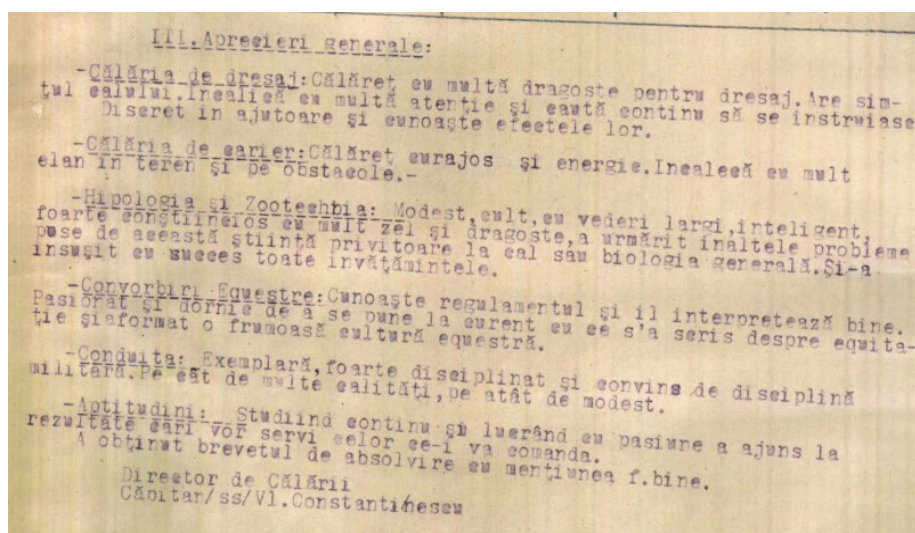


Foto nr.3: Aprecierile generale ale sublocotenentului Mircea Tomescu pe anul 1924/1925

Aceste calități au fost puse în valoare cu ocazia concursurilor hipice la care a participat: concursul hipic de la Arad din anul 1921, concursul hipic de la București din anul 1925, și campionatul călărie arme din anul 1927.

Din noiembrie 1926, și-a desfășurat activitatea în cadrul Școlii de Pregătire de Ofițeri de Cavalerie „Regele Ferdinand I”, dovedind, în continuare, energie, tact, și putere de muncă stăruitoare.

Cu data de 1 august 1928, se află în stagiul la centrul de instrucție, conform Ordinului circular nr.2735/1928 al Marelui Stat Major, fiind admis ca elev în anul I al Școlii Superioare de Război. Aprecierile din Foile calificative pe cei doi ani (1 noiembrie 1928 – 31 octombrie 1929, și 1 noiembrie 1929 – 31 octombrie 1930),⁷ descriu un ofițer de 30 de ani cu o înfățișare simpatcă, sănătos și de o mare rezistență, plin de energie și de mult sânge rece, cu un temperament foarte liniștit, prevăzător și plin de inițiativă, model de hotărâre, foarte aplicat spre studiu, cu pasiunea muncii, calului și a frumosului. A absolvit această prestigioasă instituție militară de

⁷ *Ibidem*, pp. 17-18.



învățământ în anul 1930, făcând parte din promoția a 36-a; nota generală de absolvire 7,42, clasificându-se al 21-lea din 44 de absolvenți⁸. Este o promoție care, potrivit spuselor locotent colonelului Ionescu R. State, găsește această „Școală în plină evoluție; (...) se transformă criteriile de selecționare, adoptându-se în locul lor altele care să fie în spiritul vremurilor și la înălțimea progresului tehnicii, științei și doctrinei de război actuale (...) ca metodă de învățământ se adoptă metoda activă (...) care consta în aceea că îmbrățișa situațiuni foarte variate și se făceau teme cât mai multe, pentru ca elevul să fie pus să rezolve cât mai multe probleme (...) se iese din domeniul teoretic al aplicațiunilor pe hartă și se trece la cel real al războiului, formându-se astfel ochiul câmpului”⁹.

Activitatea desfășurată în cadrul Școlii Superioare de Război constituie un moment important al activității sale profesionale; astfel, potrivit Memoriului original (p.23), cu data de 1 octombrie 1933, a fost numit stagiatar la cursul de tactică generală, dovedind pasiune pentru activitatea didactică, lucrând metodic și concepând lucrările cu mare claritate. „Prin demnitatea lui, prin solemnitatea cu care aborda orice chestiune și prin forma academică a discursului său, și-a atras porecla de «Rege». Așa era poreclit Mircea Tomescu în Școala de Război”¹⁰. Progresul remarcabil înregistrat în activitatea didactică s-a datorat atât îmbogățirii cunoștințelor cât și dăruirii pedagogice. În cursul anului școlar 1934 -1935, a pregătit și a predat ofițerilor elevi „o conferință relativă la organizarea și funcționarea statului major al unei divizii; două aplicațiuni în clasă și în teren; a predat o aplicațiune în clasă și una în teren, pregătită de ceilalți profesori”¹¹.

Plecarea de la Școala Superioară de Război a fost regretată de generalul M. Spiroiu, directorul acestei instituții, care consemnează în Foaia

⁸ *Ibidem*, din Foaia personală de la pagina 30.

⁹ General-maior Mircea Agapie, colonel Aurel Pentelescu, Maior Emil Ion, *Cartea amintirilor absolvenților – o sută de promoții (1889 – 1995)*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1994, p. 118.

¹⁰ Centrul European de Cercetări Istorice Veneția, *Antonescu Mareșalul României și războaiele de reîntregire*, mărturii și documente coordonate și îngrijite de Josif Constantin Drăgan, Centrul European de Cercetări Istorice Veneția, ediția 1986, p. 124.

¹¹ *Memoriul original, numărul și denumirea fondului 3042, lt.col. lit. T*, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București, p. 23.



calificativă pe perioada 1 noiembrie 1935 - 31 octombrie 1936, următoarele: „A dovedit că are: o serioasă cultură militară; o mare putere de concentrare și o judecată solidă; o mare putere creatoare într'un orizont de largă manifestare; o concepțiune și neclintit în hotărârile luate; multă impulsivitate și foarte multă combativitate. Toate discuțiunile au fost conduse cu o eleganță academică, ținând încordat interesul ofițerilor elevi. Am regretat plecarea sa dela școală”¹².

După încetarea activității în cadrul acestei instituții, începând cu data de 1 noiembrie 1930, și-a desfășurat activitatea la Regimentul 4 Roșiori „Regina Maria” din București.

La data de 1 aprilie 1932, a fost avansat la gradul de căpitan. Începând cu data de 1 octombrie 1932, a fost detașat pentru stagiul la Marele Stat Major și apoi mutat la Divizia 2 Vânători Munte. Anul următor, 1933, a fost detașat pentru șase luni (începând cu data de 1 mai 1933), pentru stagiul la Divizionul 4 Tunuri Munte.

Începând cu data de 26 mai 1936, a fost mutat la Casa Militară a Majestății Sale Regele. Activitatea desfășurată, consemnată în Foile calificative, este laudativă. Pentru a exemplifica redăm câteva pasaje din Foaia calificativă de la 1 noiembrie 1936 – 31 octombrie 1937, (foto nr.4):

A fost avansat maior la data de 27 februarie 1939. Cu data de 1 martie 1941, a fost mutat la Regimentul Gardă Călare din București, unde „a pus bazele unei adevărate instrucții și educații”, dovedind încă odată că este un ofițer excepțional; „nivelul ridicat al acestui ofițer depășește cu mult chiar pe cel al celor mai aleși ofițeri, încadrându-se astfel printre adevăratele excepții ale armatei”¹³.

A urmat mutarea la Brigada 6 Cavalerie, unde a condus biroul operații și a îndeplinit, în același timp, atribuțiile funcției de șef de stat major. Ulterior, a fost numit șef de stat major al Brigăzii 7 Cavalerie (5.IX. - 8.X.1941), unde s-a manifestat, așa cum consemnează comandantul acestei brigăzi, colonel rez. adjutant Mihail Râmniceanu, ca un „*eminent colaborator, (...) dovedind dispreț de moarte și curaj de luptător (...) disciplinat cu simțul demnității cavaleriești desvoltat (...) multă personalitate*”

¹² *Ibidem*, p. 25.

¹³ *Memoriul original, numărul și denumirea fondului 2152, lit. T, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București, p. 35 și p. 36.*



și curaj în afirmarea părerilor proprii (...) vrednic tovarăș de muncă și luptă”¹⁴.


NOTA COMANDANTULUI CORPULUI DE TRUPA SAU ȘEFULUI DE SERVICIU	NOTELE ȘEFILOR IERARHICI SUPERIORI
<p>-Infățișare ostăgească, bine conformată, sănătos, rezistent; este apt pentru greutățile unei campanii.</p> <p>Bun călăreț, ținută îngrijită și demnă, se impune imediat sub alternanțelor.</p> <p>-Temperament calm, cumpănit, plin de energie, inițiativă și hotărâre. Perseverent în acțiune, dublat de stăruitoare voință. Caracter frumos.</p> <p>-Inteligent, foarte vie, judecătoarea logică, spirit de metodă analitică încheșat cu observațiune vicale și bun simț.</p> <p>-Cultură profesională foarte dezvoltată și temeinică gradului său, grefată pe o cultură generală solidă și mai ales îngrijită cu rezultate vădite și reflectate strălucit la toate aplicațiile, temele și lucrările de specialitate sau cu caracter general.</p> <p>-Eminent profesor ajutor de tactică specială armeei și tactică generală la Șc. Sup. de Războiu cu rezultate bine apreciate de superiorii săi.</p> <p>-Excelent ofițer brevetat de stat major și pe care se poate conta în orice împrejurare în birourile de stat major al marilor unități. Pe teren și la manevre dovedește stăpânirea de sine și cunoștința temeinică a situațiilor operative.</p> <p>-Posează simțul răspunderii, iubește cu pasiune cariera militară, bun camarad, îngrijește cu devotament de subalterni.</p>	<p>De acord.</p> <p>Căpitanul Tomescu Mircea e un eminent ofițer de stat major.</p> <p>Are stagiul la trupă și vechimea în grad, cerute de lege.</p> <p>Merită să înainteze la alegere.-</p> <p>ȘEFUL CASEI MIL. A. M. S. REGELUI, General Adj/ss/ Filimon</p> <p>p. Conformitate</p> <p>Șeful Casei Militare a G. S. Regelui Adj. Șef Mihail</p> 

Foto nr. 4: Aprecieri ale căpitanului Tomescu Mircea

În perioada 1 noiembrie 1941 - 15 septembrie 1942, a îndeplinit funcția de șef de stat major al Diviziei 7 Cavalerie, iar în perioada 15 septembrie - 31 octombrie 1942, și-a desfășurat activitatea la Direcția Superioară de Cavalerie.

La data de 1 noiembrie 1942, a fost mutat în cadrul Direcției Superioare a Învățământului Militar, fiindu-i încredințată conducerea Biroului 3 (școli și centre de instrucție). Aici se remarcă prin activitatea prestigioasă din toate punctele de vedere; de asemenea, se remarcă și prin întocmirea unor lucrări importante, precum: proiectul pentru normele privitoare la colaborarea Direcției Superioare a Învățământului Militar cu Direcțiile Superioare ale Armelor; proiectul pentru normele privitoare la

¹⁴ *Ibidem*, p. 41.



formarea cadrelor (instructori și comandanți); studiul relativ la reducerea duratei școlilor de ofițeri și subofițeri; proiectul de instrucțiuni pentru funcționarea școlilor de ofițeri și subofițeri; studiul asupra organizării activității centrelor de instrucție. Din studierea Memoriului original, ne-a reținut atenția solicitarea Directorului Superior al Cavaleriei, colonel C. Teodoroiu, care prin nota de carnet din Foaia calificativă pe anul 1942, solicita trimiterea maiorului Mircea Tomescu în fața Curții Marțiale și îndepărtarea din armată; rezoluția ministrului de război (foto nr.5¹⁵) infirmă conținutul solicitării.

„Nu pot să înueez
nota.. Voi face însă un
rsuc ca nota a fost
data cu patimă și
„me corpuse de realitate
Ministru de Război.
General(ss) Paucari”

Foto nr.5: Rezoluția Ministrului de Război consemnată pe Foaia calificativă din anul 1942

A fost avansat la gradul de locotenent-colonel în anul 1944. De la 1 noiembrie 1943, la 3 aprilie 1944, a comandat Regimentul 9 Roșiori P.S.¹⁶, unde, datorită cunoștințelor profesionale și calităților de educator și instructor, pregătește într-un timp scurt, din cei pe care îi avea în formare, ostași perfect instruiți și disciplinați, apti să intre în cele mai bune condiții în unitățile operative¹⁷.

În perioada 15 iunie - 25 noiembrie 1944, a comandat Regimentul 4 Roșiori; aici „punând în valoare alesele sale însușiri intelectuale și morale,

¹⁵ *Ibidem*, pp. 43-50.

¹⁶ Partea Sedentară a Diviziei 6 Cavalerie.

¹⁷ Din Foaia calificativă aflată în *Memoriul original*, numărul și denumirea fondului 2152, lit. T, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București, p. 52.



reușește a reabilita și readuce din trecut întreaga instrucție și educație ostășească a acestui preafrumos regiment”¹⁸.

În scurta prezentare a activității sale profesionale trebuie să notăm că în perioada 1934 – 1941, a fost ofițer de ordonanță la Palat. În anul 1936, devine director de studii la Clasa Palatină (foto nr.6¹⁹), o clasă care reunea elevi de la diverse licee din capitală.



Foto nr.6: Mircea Tomescu – director de studii la Clasa Palatină
– vara anului 1936

¹⁸ Consemnează Comandantul Diviziei 8 Cavaleri în Foaia calificativă din *Memoriul original, numărul și denumirea fondului 2152, lit. T*, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București, p. 54.

¹⁹ Tudor Vișan-Miu, *La școală cu Regele Mihai. Povestea Clasei Palatine*, Editura Corint, București, 2016, p.105. Notă: De sus în jos, de la dreapta la stânga fotografiei sunt:

Profesorii: rândul 1: Ion Chirescu (muzică), Pr. Acad. Nae Popescu (religie), Gheorghe Lazăr (istorie), Léon Thévenin (franceză); rândul 2: Christian Musceleanu (fizică-chimie), Ion Bratu (matematică), viceamiralul Preda Fundățeanu (director), *Mircea Tomescu (director de studii)*, Alexandru Mumuianu (științe naturale).

Elevii: rândul 3: Gheorghe Grămadă, Ștefan Popescu, Radion Chiaburu, *Principele Moștenitor Mihai*, Mircea Ionnițiu, Walter Heltmann, Gheorghe dușa; rândul 4: Dan Cernovodeanu, Ion Dinulescu, Ioan Jurchescu, Ivan Kovacs. Dintre elevi lipsește Dan Mavrus aflat în acel moment în spital.



Mircea Tomescu s-a aflat în preajma M.S. Regele Mihai în primele sale luni de domnie. Ca urmare a încercării sale de a-l implica pe Suveran în rebeliunea legionară din 21-23 ianuarie 1941, a fost înlăturat din funcție.

Cu data de 27 mai 1948, conform OZU 3/1948, încetează contractul cu armata pe care a slujit-o cu devotament și pasiune. Potrivit spuselor colonelului Gheorghe Magherescu și-a dat demisia din armată; a părăsit Bucureștiul pentru a se stabili la Târgoviște, unde a dat lecții particulare. O perioadă grea în viața lui Mircea Tomescu au fost anii de închisoare (21 ianuarie 1952 - 22 octombrie 1955), în urma denunțului unui camarad că ar fi făcut declarații împotriva partidului comunist.

Lucrări științifice reprezentative

Una dintre lucrările importante ale ofițerului Mircea Tomescu este *Armata. Rolul și puterea ei morală*, un studiu în care evidențiază, așa cum reiese din titlu, rolul armatei și partea ei care evoluează în deplină libertate - partea morală. Pentru această lucrare a primit un premiu de încurajare de la Revista Română Militară²⁰. Potrivit autorului misiunea sfântă a țării noastre pentru binele umanității nu poate fi realizată fără armată: „*România are nevoie de o armată puternică pentru a ocroti viața spirituală și materială care trebuie să înflorească spre binele fiilor săi și să țină piept dușmanilor care-și văd idealul închis între granițele ei*”²¹. Pentru formarea culturii generale a ofițerului, autorul susține necesitatea introducerii unor discipline, precum Istoria națională, Pedagogia și Psihologia, ca obiecte de studiu. În plus, „*ar trebui aduși cu orice sacrificii profesorii și conferențiarilor distinși ai neamului la școlile noastre militare care să vorbească despre marile idei moderne de pace și umanitate, să lumineze sufletul tânărului ofițer asupra atâtor subiecte particulare din acelea care privesc armata și propășirea statului, pe care dacă se lasă ofițerul să le cerceteze singur, poate că e o greșeală (...) astfel de conferințe vor îmbogăți mult subiectele de discuție între ofițeri, vor înnobila sufletele lor, vor înfrumuseța mult viața*

²⁰ Aspect precizat în Foaia calificativă 27/1 noiembrie – 31 octombrie 1927, în *Memoriul original, numărul și denumirea fondului 3042, lt.col. lit. T*, p. 15, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București.

²¹ Lt. Mircea Tomescu, *Armata. Rolul și puterea ei morală*, Institutul de Arte Grafice „Ramuri” S.A., Craiova, 1927, p. 25.



militară”²². Forța morală a armatei o reprezintă ofițerii, tocmai de aceea „fiecare ofițer reprezintă în orice împrejurare nu un om, nu o vârstă sau o experiență certificată, ci însăși instituția, însăși interesele ei și ale statului care sunt totul pentru noi”²³.

Căpitanul Mircea Tomescu, alături de generalii Ion Jitianu, Ion Sichitiu și C.N. Hârjeu, s-a pronunțat pentru susținerea elaborării unei doctrine militare integral naționale, al cărui punct de plecare să îl constituie tradițiile și particularitățile specifice ale armatei române și care să-și alinieze, în funcție de aceste particularități, principiile generale ale științei militare. În lucrarea sa *Știința militară și doctrina românească*, publicată în anul 1937, surprinde universalitatea științei militare și particularitatea doctrinei militare românești. Susține că „o națiune nu poate aspira la rezultate fericite în războiu, dacă se mulțumește cu ce și cu cât o învață știința militară universală. Este absolut să mai adauge în sistemul teoriilor generale și ideea de a cultiva în mod deosebit factorul său specific, factor pe care istoria militară proprie îl recomandă cu stăruință fiecărei națiuni”²⁴. Potrivit autorului, doctrina militară națională, care să răspundă realității, reprezintă o aplicare a legilor și principiilor științei la condițiile concrete ale fiecărei țări și care pune un accent deosebit pe factorul spiritual – patriotismul și pe factorul material – terenul. Cultura militară națională se formează adăugând la fondul de cunoștințe și teorii universale, aportul experienței și filosofiei naționale. Autorul subliniază faptul că războiul poporul român a fost întotdeauna *moral*, un război dus pentru apărarea patriei sau pentru dreptate; „războaie de cuceriri nedrepte, războaie orgolioase, provocate fie de ambiția unui conducător, fie de spiritul de aventură al maselor, n'a înregistrat niciodată Istoria Românilor”²⁵. Parcurgând cu interes această carte am reținut elementele esențiale care dau specificitate războiului național: „primul element este caracterul moral al războiului care n'a avut niciodată alt obiectiv decât realizarea și apărarea integrității teritoriului național; al doilea element este caracterul eroic pe care l-a avut războiul poporului nostru; deși pusă întotdeauna în condițiuni

²² *Ibidem*, p. 67.

²³ *Ibidem*, p. 81.

²⁴ Căpitan Mircea Tomescu, *Știința militară și doctrina românească*, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, București, 1937, p. 65.

²⁵ *Ibidem*, p. 70.



de inferioritate numerică, oastea noastră a bravat cu glorie (...) numărul și forța adversarilor săi; al treilea element, care a caracterizat războiul neamului nostru, este intervenția terenului ca factor preponderent în câștigarea victoriei”²⁶. Această lucrare a fost „socotită la valoare egală cu lucrările de știință și artă militară ale lui Averescu”²⁷.

Războiul de coaliție este subiectul lucrării *Conducerea războiului de coalițiuni*. Un astfel de război „are un total de scopuri politice, caracterizate prin pluralitate, divergență și tănuire, care provin din interesele teritoriale și economice urmărite de fiecare stat coalizat”²⁸. Un astfel de război se desfășoară pe două linii mari: pregătirea politică a războiului (care are ca scop sincronizarea voințelor politice ale statelor) și pregătirea militară a războiului (care are ca scop dezvoltarea factorului forță pe care statele coalizate trebuie să îl întrunească).

Pornind de la „adevărul indiscutabil, verificat în continuu, dealungul istoriei militare că tactica oricărei arme, din orice vreme, a fost mereu o consecință a armamentului contemporan ei”, în lucrarea *Armament. Studiu tehnic și tactic*, pe care a structurat-o în două părți, tratează aspecte interesante privind; 1) armamentul „al cărui studiu este însăși cauza principiilor tactice” și 2) puterea lui de distrugere prin proiectilul aruncat de arma de foc, grație căruia „luptătorul poate suprima vieți omenești, distruge obstacole, oprește înaintări și respinge atacuri, dela distanțe considerabile”²⁹.

Un studiu detaliat este dedicat cavaleriei, prin lucrarea *Cavaleria posibilități – misiuni, mod de acțiune*. În accepțiunea autorului, cavaleria este o armă care se distinge de celelalte arme „printr-o mare capacitate de manevră datorită vitezei și mobilității calului și printr-o putere de foc datorită armamentului”. Exemplele diverse prezentate completează detaliile

²⁶ *Ibidem*, p. 72.

²⁷ Centrul European de Cercetări Istorice Veneția, *Antonescu Mareșalul României și războaiele de reîntregire*, mărturii și documente coordonate și îngrijite de Josif Constantin Drăgan, Centrul European de Cercetări Istorice Veneția, ediția 1986, pp. 111-112.

²⁸ Căpitan Mircea Tomescu, *Conducerea războiului de coalițiuni*, Tiparul Oltenia, București, 1932, p. 2 și p. 71.

²⁹ Locotentul Tomescu Gh. Mircea de la Școala Pregătitoare de Ofițeri de Cavalerie, *Armament. Studiu tehnic și tactic*, tipărit cu aprobarea Inspectoratului General al Cavaleriei, Tipografia „Dâmbovița, Elena I. Pârvulescu”, Târgoviște, 1923, p. 3 și p. 45.



teoretice referitoare la importanța acestei arme, al cărui rol la război „a fost și a rămas acela de a informa, a face siguranță și a participa la bătălie”³⁰.

Lucrarea *Problema motorizării* evidențiază însemnătatea apariției tancului, subliniind că consacrarea lui ca mijloc de luptă a ridicat probleme complicate pentru celelalte arme³¹.

Aprecieri ale activității profesionale

Calitățile sale de profesor și de scriitor militar au fost apreciate atât în timpul vieții, cât și postum.

În Foaia calificativă 1 noiembrie 1931 - 31 octombrie 1932, subșeful Marelui Stat Major, generalul Țenescu apreciază: „*Este un talentat scriitor militar. Se ocupă în lucrările și articolele ce publică de chestiuni de primă importanță, pe care le tratează cu multă competență și largă documentare*”.

Altă apreciere o regăsim în Foaia calificativă 1 noiembrie 1934 - 31 octombrie 1935, unde subșeful de Stat Major, generalul P. Dumitrescu notează: „*are frumoase calități pedagogice și cred că va deveni un profesor distins*”.

Comandorul adj. Preda Fundățeanu consemna: „*talentat scriitor militar, a dat la iveală lucrări remarcabile, premiate de Revista România Militară și comentate în revistele militare străine. Știința militară și doctrina românească este o lucrare de mare dimensiuni și care aprofundează problema unei doctrine militare românești*”³².

Instituirea și acordarea Premiului Mircea Tomescu de către Revista „*Gândirea Militară Românească*” reprezintă altă dovadă a aprecierii acestui remarcabil ofițer al armatei române.

³⁰ Căpitan Mircea Tomescu de la Școala Superioară de Războiu, *Cavaleria posibilități – misiuni, mod de acțiune*, București, 1955, p.5 și p.21.

³¹ Lt.col. dr. Ion Emil, *100 de ani Școala Superioară de Război din România – contribuții la dezvoltarea științei și artei militare românești (1889-1989)*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1999, p.47.

³² Aceste Foi calificative se află în *Memoriul original, numărul și denumirea fondului 3042, lit. T*, studiat la Arhivele Militare Naționale Românești, București, p.20, p.24 și p.26.



BIBLIOGRAFIE

- AGAPIE M., PENTELESCU A., ION E., *Cartea amintirilor absolvenților – o sută de promoții (1889 – 1995)*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1994.
- Centrul European de Cercetări Istorice Veneția, *Antonescu Mareșalul României și războaiele de reîntregire*, mărturii și documente coordonate și îngrijite de Josif Constantin Drăgan, Centrul European de Cercetări Istorice Veneția, ediția 1986.
- Fondul documentar al Muzeului Militar Național Regele „Ferdinand I”, București.
- GEORGESCU M., *Cavaleriști români la Saumur*, Editura Militară, București, 2015.
- ION E., *100 de ani Școala Superioară de Război din România – contribuții la dezvoltarea științei și artei militare românești (1889-1989)*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1999.
- ION E., *100 de ani Școala Superioară de Război din România – contribuții la dezvoltarea științei și artei militare românești (1889-1989)*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 2002.
- Memoriul original, numărul și denumirea fondului 2152, lit. T*, Arhivele Militare Naționale Românești, București.
- Revista Gândirea Militară Românească nr.1-2 din 2018.*
- TOMESCU Gh. M. de la Școala Pregătitoare de Ofițeri de Cavalerie, *Armament studiu tehnic și tactic*, tipărit cu aprobarea Inspectoratului General al Cavaleriei, Tipografia „Dâmbovița, Elena I. Pârvulescu”, Târgoviște, 1923.
- TOMESCU M., *Armata. Rolul și puterea ei morală*, Institutul de Arte Grafice „Ramuri” S.A., Craiova, 1927.
- TOMESCU M., *Conducerea războiului de coalițiuni*, Tiparul Oltenia, București, 1932.
- TOMESCU M., *Știința militară și doctrina românească*, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, București, 1937.
- TUDOR V.-M., *La școală cu Regele Mihai. Povestea Clasei Palatine*, Editura Corint, București, 2016. *Memoriul original, numărul și denumirea fondului 3042, lit. T*, Arhivele Militare Naționale Românești, București.
-